

TRAFİK EĞİTİMİNDE ÖZDEYİŞLER'İN YERİ VE ÖNEMİ

Nizamettin ÖZBEK

Trafik ortamında, yoldan yararlananlara, düzenli ve güvenli bir trafiğin gerektirdiği bilgi ve alışkanlıkları kazandırmak üzere uygulanan eğitimi kabil olduğu kadar etkili kılmak için, modern tekniğin sağladığı türlü olanak, araç ve gereçlerden yararlanılmaktadır. Bu arada örneğin:

Çocuk eğitiminde, kukla, okul eğitim parkları, miknatıslı levha flanelgraf ... v.b.;

Yetişkin eğitiminde özel kampanyalar, gün, ralli, sergi ve gösteriler;

Şoför eğitiminde, şoförlük manevralarına alıştırmaya aygıtları, ralli ve testler söylenebilir.

Ayrıca, yukarıda belirttiğimiz eğitim bölümlerinin üçünde de, radyo, televizyon, film, diya gibi göz ve kulağa hitap eden araçlarla afiş, broşür, kart ... v.b. gibi basılı eğitim malzemelerinden yararlanılır.

Basılı eğitim malzemelerindeki bilgi ve öğütlerin, yoldan faydalananların kafasında iyice yer etmesi içinde genellikle karikatür, atasözü ve özdeyişlere başvurulur.

Biz bu yazımızda bunlardan özellikle Özdeyişler üzerinde duracağız (*).

Özdeyişler çeşitli konuların yerine göre, bazen en beğenilen, bazen de hiç hoş gitmeyen, niteliklerini, başka bir deyişle olumlu ya da olumsuz yönlerini özlü ve etkili biçimde dile getiren sözlerdir.

Özdeyişler, olayların, deneylerin ve geleneklerin süzgecinden geçerek oluşurlar. Bu bakımdan ilgili çevrelerin zaman içinde, konuya değgin düşünce ve tepkilerini yansıtırılar.

Özdeyişler, konularına daha çok genel açıdan, zaman zaman da ayrıntılara girerek ışık tutarlar. Ayrıntılar, konunun en belirgin yanları, başka bir deyişle en dikkati çeken özellikleridir.

Özdeyişler, çeşitli memleketlerin çeşitli sorun ve koşullarına göre yersel ya da bölgesel olabildiği gibi, aynı zamanda birçok memleketin, hatta giderek bütün dünya memleketlerinin ortak görüş ve dileklerini belirtecek nitelikte yani ulus-

lararası da olabilirler. İşte trafik bunlardan biri ve belki de en önemlisidir.

Gerçekten bugün trafik ortamını hemen hemen tümüyle kaplamış bulunan otomobil, hızı gücü ve her türlü arazide hareket edebilme yeteneğiyle, yirminci yüzyıl yaşantısının isteklerini en iyi biçimde karşılayan bir taşıt durumundadır. Ancak otomobilin, birazı kendi yeteneklerine çoğu da kullanıcısının kusurlarına bağlı bazı sakıncaları (Trafik Kazaları, Ulaştırma tıkanıklıkları, hava kirlenmesi, gürültü ... v.b.) da vardır.

İşte bu olumlu ve olumsuz nitelikler, aşağı yukarı bütün dünya memleketlerinin sanatkarları tarafından işlenerek dile getirilmiştir. Karikatürler yapılmış, afişler, resimler çizilmiş, hikâyeler, piyesler, özdeyişler yazılmıştır.

İşte şimdi biz burada, çeşitli dünya yayımlarından kaza ve trafikle ilgili olarak derlediğimiz bazı özdeyiş örnekleri veriyoruz:

• *İnsan sevdiklerinden kaçını kaybederse o kadar kez ölür.*

Publilius SYRUS

• *İster para, ister makam, ister politik şöhret ve ister güzel bir araba yolu ile elde edilen güç, akılsız bir insanı daha akılsız, akıllı bir insanı da daha akıllı gösterir.*

• *Gücü kullanma şekliniz, gerçek yüzünüzdür.*

• *Daha yavaş araba sürmekle değerli varlıklarımızdan ikisinin korunmasına yardımda bulunabilirsiniz: biri benzin, biri de siz, kendiniz.*

• *Kaza gelinceye kadar gelmez sanılır.*

I. İNÖNÜ

• *Kazaları ihmaller, ihmalleri de uzak sanılan ihtimaller doğurur.*

Nizamettin ÖZBEK

• *Güvenliği deneme yolu ile öğrenmeyiniz, belki de ders almağa vakit bulamazsınız.*

• *Gönül rızasıyla önceden göze alacağınız küçük fedakarlıklar, sonradan zorunlu olarak katlanacağımız büyük felâketleri önleyebilir.*

- Hastanelerin de mağazalar gibi vitrinleri olsaydı kazalar bu kadar çok olmazdı.
- Bilgi + Önlem = Güven
- Yirmi yılda görülmeyen, yirmi saniyede başa gelebilir.
- Arabanı sürerken daha çok kendi tedbirine güven, yollarda deli tümen tümen.
- Bir an dikkatsizlik, ömür boyu pişmanlık.
- Bazı haklar uğrunda ölmeğe değer fakat, ilk geçiş hakkı öyle değil.

Joe KAYE

- Emniyet kemerleri, tekerlekli koltuklar kadar bağlayıcı ve sıkıcı değildir.

Bill COPLAND

- Dikkatle araba kullan. İş gününde birçok şeyin sona erdiği bir gerçektir. Sen bunların arasında olmamaya bak.

Bill MOILES

- Bir hastane yatağı, park etmiş durumda iken santimetresi çalışan bir taksidir.

Grouche MARX

- Her zaman gereğinden biraz daha fazla nazik olmaya çalışınız.

James M. BARRIE

- En iyi şoför düşünerek araba kullanır; aile fertlerini hep arabada, kendi yanında görür.

Earl WILSON

- Kazaları otolar değil, şoförler yapar.
- Yorgunluk zehirlenmek, panzehiri dinlenmek.
- İnsan hastaneye birkaç dakikada gider, fakat, geri dönmesi çok kez aylarca sürer.
- Nezaket bulaşıcıdır geçer karşıdakine, gelin de çevirelim şunu bir salgına.
- Bizler et ve kemikten yapılmışız, otomobiller ise demir ve çelikten. Onlarla savaşa girişmeyelim.

- Otomobil atın pabucunu dama attı. Şimdi sıra bizde, bizim papuçta.

Punny WORLD

- Bir omuzunda koruma meleği, bir omuzunda da trafik polisi varmış gibi araba kullan.
- Yaya hata yaptıysa, ölümle mi cezalandırıcaksın.
- Hız yolu kısaltmaz, senin yaşamını kısaltır.
- Saatte 90 km. hızla giden iki araba saatte yüz seksen km. hızla çarpışır. Dinamit böyle bir çarpışmanın yaptığından fazlasını yapamaz.
- Dikkatsiz bir adam hareket halinde bir kazadır.
- Bazen önemsenmeyen bir UYARI bile ŞOFÖR de büyük bir felaketi önlemeye yetebilecek UYANIŞI sağlayabilir.

Nizamettin ÖZBEK

- Evvelâ tedbir, sonra tevekkül.

HZ. MUHAMMED

Not : Sn. Okuyucular, memleketimizin TRAFİK ORTAMINDA karşılaştığınız ya da saptadığınız yasalara aykırı durum ve davranışları, yazı, fotoğraf, karikatür, fıkra ... v.b. halinde bize gönderirseniz, bunlardan öteki okuyuculara duyurulmasında yarar görülenler dergimizde sıra ile ve gönderecinin adıyla yayımlanacaktır. Okuyucularımıza trafik ortamını genel çizgileriyle ve yurt çapında tanıma olanağı verecek olan bu yardımlarından ötürü, şimdiden teşekkürlerimizi sunarız.

Adres : **BİLİM ve TEKNİK (Trafik)**

Atatürk Bulvarı No. 221

Kavaklıdere - ANKARA

(*) Yazının bundan sonraki bölümü 304 sayılı **KARAYOLLARI BÜLTENİ**nde de yayımlanmıştır.

MÜZİK

FARUK GÜVENÇ

BERLİN ORKESTRASI VE KOROSU

Milliyet'ten

Berlin Senfoni Orkestrası dün gece Devlet Konser Salonunda ilk konserini verdi....

.... Berlin Filarmonisi değildi dün gece Ankara'da çalan, Berlin Üniversitesinin öğrenci orkestrasıydı. Berlin'li amatörlerin durduğu basamağı gören müzikseverlerimiz Almanya'nın bu daldaki neden zirvelerde dolaştığını daha iyi anlamışlardır sanırım. Eğer Orta Doğu Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi de birgün kendi içinden böyle "kötü" orkestralar çıkartabilirse, Türkiye teknikte de, sanayide de Avrupa'yla başa güreşir, dünyaya sesini daha iyi duyurur ve şu topraklarda insanlar birbirini daha çok sever, birbirleriyle daha iyi geçinir, armoni içinde yaşar.